

Īga RĪGAS VĒSTURES UN KUĢNIECĪBAS MUZEJS

Izstādes “Dziesmu svētku relikvijas. 1873 – 2013”
Izstādes “Lietots Rīgā. 19. gs. otrā puse – 1918. gads”
atklāšana – Ceturtdien, 21. jūnijā plkst. 15
Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā
Palasta ielā 4, Rīgā

Jaunas izstādes – “Dziesmu svētku relikvijas. 1873 – 2013” un “Lietots Rīgā. 19. gs. otrā puse – 1918. gads” – Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā

Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā 21. jūnijā tiks atklātas divas jaunas izstādes – “Dziesmu svētku relikvijas. 1873–2013” un “Lietots Rīgā. 19. gs. otrā puse – 1918. gads”, ieskandinot vasaras saulgriežu un Dziesmu un Deju svētku laiku. No 30. jūnija līdz 8. Jūlijam, XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku laikā, svētku dalībniekiem muzejs dāvā bezmaksas ieeju visā muzeja ekspozīcijā un izstādēs (uzrādot dalībnieka ID karti).

Izstādē “Dziesmu svētku relikvijas. 1873–2013” būs apskatāmas dažādas nozīmīgas Dziesmu svētku vēstures liecībām, bet tikai Dziesmu un Deju svētku laikā, līdz 8. jūlijam, būs eksponēta unikālā relikvija – Pirmo Vispārējo latviešu Dziedāšanas svētku “Līgo” karoga oriģināls. Šis leģendārais karogs darināts 1873. gadā Vācijas pilsētā Leipcigā J. A. Hītela karaliskajā galma karogu darbnīcā pēc Rīgas Latviešu biedrības pasūtījuma par 18 latviešu sieviešu ziedotajiem līdzekļiem. Aplūkojot dažādās Dziesmu svētku relikvijas - dalībnieku un diriģentu nozīmes, dziesmu karu godalgas un pirmo reizi – pēc Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas darinātos Dziesmu svētku karogus, kuri piesātināti ar īpašu radošo enerģiju. Piemēram, 1990. gada XX Vispārējo latviešu Dziesmu svētku karogs, kura veidotāji ir Ilmārs Blumbergs un Ausma Apša, kā arī 1998. gada XXII Vispārējo latviešu Dziesmu un XI Deju svētku karogs, kura autori ir Inese Mailīte un Andrejs Apinis. Izstādē apskatāmās Dziesmu svētku dalībnieku krūšu nozīmes, ietverot simbolisku vēstījumu, tikušas darinātas no zelta, sudraba, baltmetāla, dažas ietvertas krāsainu lenšu rozetēs. Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja krājumā glabājas Dziesmu svētku vēstures liecības, sākot jau no pirmajiem novadu dziesmu svētkiem Dikļos 1864. gadā līdz pat XXV Vispārējiem latviešu Dziesmu svētkiem Rīgā 2013. gadā. Izstādes “Dziesmu svētku relikvijas. 1873 – 2013” veidotāji – RVKM Krājuma nodaļas vadītāja Anita Gailiņa, RVKM Numismātikas un dārgmetālu nodaļas vadītāja Inita Dzelme, māksliniece – Antra Augustinoviča. Izstāde būs atvērta līdz 30. septembrim.

Izstāde “Lietots Rīgā. 19. gs. otrā puse – 1918. gads” stāsta par Rīgu un tās ļaudīm 19. gs. otrajā pusē un 20. gs sākumā, kad notika rūpniecības un tirdzniecības strauja attīstība, ietekmējot pilsētnieku ikdienas dzīvi un ieradumus. Ekonomiskā uzplaukuma rezultātā notika izmaiņas pilsētvidē un rīdzinieku sadzīvē: parādījās jauni apgaismojuma un transporta veidi, tika rekonstruēta ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma. Dzīves līmenim paaugstinoties, radās pieprasījums pēc plaša patēriņa precēm, aizsākās preču masveida ražošana: izgatavoja velosipēdus, automobiļus, porcelāna un stikla traukus, sadzīves tehniku. Tehnoloģiju modernizācija krasi mainīja cilvēku domāšanu un

rīcību, mainījās attieksme pret brīvā laika pavadīšanu, savu veselību un higiēnu. Sabiedriskā un mājas dzīve – kultūra, rūpniecība, tirdzniecība, informācijas kanāli, mode, interjeri, hobiji, sadzīves ērtības, dāmu un kungu skaistumkopšana, un vēl – šī reāliju mozaīka, atklājot, pārsteidzot, iedvesmojot – izstādē rada laika panorāmu. Gadsimtu mijā rīdzenieki varēja lasīt virkni prese izdevumu latviešu valodā, piemēram, “Jaunākās Ziņas”, “Baltijas Vēstnesis”, “Skatuve un dzīve”, “Skola un Māja”, “Rota”, “Dadzis”, “Rūķis”, varēja iegādāties J.V. Gētes “Faustu” Raiņa un Aspazijas tulkojumā, K. Barona “Latvju Dainu” sējumus u.c. Ražošanas, tirdzniecības, reklāmas attīstības dinamikā pulsēja pilsētas dzīve Rīgā. Te darbojās virkne ražošanas uzņēmumu, piemēram, vagonbūves un mehāniskā rūpnīca a/s “Fenikss”, gumijas, gutaperčas un telegrāfa piederumu fabriku sabiedrība “Provodņiks”, Vispārējās elektrības kompānijas (AEG) Rīgas fabrika, velosipēdu un automobiļu fabrika “A.Leitners un Ko”, tabakas fabrikas “A.G. Rūtenbergs” un “A.S. Maikapars”, “M.S. Kuzņecova sabiedrības porcelāna un fajansa fabrika”, alus darītava “Iļģuciems”, u.c. Daudzajos Rīgas veikalos tirgoja Rīgā, citur Eiropā, kā arī Krievijas impērijā un ASV izgatavotas lietas, kas nonāca rīdzenieku mājokļos. 1901. gadā Rīgā tika atklāts pirmais modernais universālveikals “J.Jakšs & Ko”. Izstāde sniedz iespēju pētīt, izzināt, gūt ierosmi, atklājot virkni muzeja bagātā krājuma priekšmetus, kuri tiek eksponēti pirmo reizi, vizualizējot konkrētā laika posma Rīgas un tās iedzīvotāju dzīvi. Izstādes “Lietots Rīgā. 19. gs. otrā puse – 1918. gads” veidotāji – RVKM Krājuma nodaļas krājuma glabātāja Vivita Buivida, māksliniece – Antra Augustinoviča. Izstāde būs atvērta līdz 30. decembrim.

“Cilvēks ir pats sev tā lielākā mīkla un tomēr viņš mēģina citus uzminēt”, kādreiz rakstīja latviešu rakstniece Anna Brigadere. Arī mēs minam vēstures mīklas un meklējam atbildes.

Anotācijas pievienotajiem publicitātes attēliem:

1. Izstāde “Dziesmu svētku relikvijas. 1873 – 2013”. Pirmo Vispārējo latviešu Dziedāšanas svētku Līgo karogs, Vācija, Leipciga, 1873.gads. Zīds, samts, brokāts, izšūts, tonēts ar krāsu. RVKM krājums.
2. Izstāde “Dziesmu svētku relikvijas. 1873 – 2013”. XX Vispārējo latviešu Dziesmu svētku karogs. Rīga, 1990. gads. Zīds, samts, izšūts. Mākslinieka Ilmāra Blumberga ideja un zīmējums, izgatavojusi Ausma Apša. RVKM krājums.
3. Izstāde “Lietots Rīgā. 19. gs. otrā puse – 1918. gads”. Rīgas panorāma. 20.gs. sākuma pastkarte. RVKM krājums.
4. Izstāde “Lietots Rīgā. 19. gs. otrā puse – 1918. gads”. Ekspozīcijas fragments.
5. Izstāde “Lietots Rīgā. 19. gs. otrā puse – 1918. gads”. Ekspozīcijas fragments.

Informāciju sagatavoja:

Ingrīda Lukašēviča

Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja
sabiedrisko attiecību speciāliste

Tel.: 67356680; 29129052

E-pasts: lukasevica@rigamuz.lv